

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Kipusztult atyafiság.

Évről-évre jobban érezzük a szociálizmus nevelését az életben. A jog, az egyenlőség folytonos hangoztatása lehűtötte a legmelegebb emberrétegeket. Irigy hidegséggel nézzük jobb állású embertársaink sorsát, alantasainknak pedig zsarnokaivá lettünk. A szeretet, a jóság hátul kullög, valahol nagyanyáink régi egyszerű világában.

Semmi sem oly aktuális manapság kis és nagyváros társadalmában, mint a cselédkérdés. Szörnyű csapás nehezedik urnőink vállaira a közeljövőben, ha a viszonyok tovább is így fejlődnek. Drága bérért nem lehet cselédet kapni s így a kényes, finyas urnőknek — dolgozni kell. Cselédmunkát végeznél a XX. században egy uri asszonynak! Gondolatnak is szörnyeteg. Ilyesmikért akarják derék, snapszivó, szemüveges, nyírotthaju feministáink felrobbantani ezt a korhadt társadalmat. Bárcsak sikerülne nekik! A romok között mindig a régi alapokat keressük, melyek biztosabbak, szilárdabbak, tömörebbek korunk araszos, hitvány, inogó falainál. Így talán visszatérünk még nagyanyáink egyszerű, főkötős világába.

A cselédkérdés megoldásában tényleg visszafelé kell mennünk. Nagy kort futottunk be haladásunkkal minden téren, ahol a szellemi és anyagi gyarapodásról volt szó. Ahol az érzelmek nemesítették az életet, ott megfeneklettünk. Elmaradtunk a szeretetben. Az anyagi helyzet javításával, a szellemi művelődés fokozásával, az igények fölcsigázásával nem igyekeztünk egy utra serkenteni szeretetünket. A szívet kirekesztettük a szociálizmusból. Engedtük, hogy egyenlőségért és jogért ordítsanak a proletárok, ahelyett, hogy figyelmeztettük volna őket a legszükségesebbre: inkább több szívet kiáltások.

A szociálizmus hidegségének fagyos szülöttje a cselédkérdés is. De ezt a kérdést nem a szociáldemokraták improvizálták, hanem a vörösök lármás felvonulásaitól, tüntetéseitől, sztrájkjaitól ideggöresöket kapó nagyszágos uri asszonyok. A szociálizmus csak tovább neveli.

A mai mostoha cselédviszonyoknak őszinte okai, hogy az urnők nem tudnak maguk iránt tiszteletet, megbecsülést ébresztetni, mert nem akarnak, sőt nem is tudnak dolgozni. A

régi világban, melyet oly gyakran viszaszóhajtunk öreg, jóságos néni meséi után, az urnő többet dolgozott, mint a cselédje, a munkában is, a munka elsőbbségében is urnője volt cselédjének. A szeretetben, jóságban nem fukarkodott az urnő, a cselédnek több jóindulatban s kevesebb szidásban volt naponként része. Családtagnak tekintették, kivel osztottak örömben és bánatban. A leszolgált bért sohasem hánytorgatták előtte, de még szeretettel, dicsérettel toldották meg. Ha elveszett valami a háznál, nem fogták mindjárt gyanuba a szegény cselédet. A gyermekek nem üthették, nem rugdoshatták őket, sőt, mivel a család atyafiságához tartozott a cseléd, intésben, fenyítésben ha rászolgáltak, egyébkor pedig a szeretetben helyettesítették az anyát a gyermekekkel szemben.

Ma már kipusztult ez az atyafiságos világ. Ritka hely, hol a cselédet szeressék s még ritkább, ahol a cseléd szeresse, otthonának tartsa helyét. Pedig nagyon, de nagyon panaszosan esik elviselni a családokban azt az irt, amit a jó cseléddel lehet csak betölteni.

Szó sincs róla, sok a hiba a cselédekben is, de a hibákat a XX. század kegyetlen, lenéző, megvető, hideg, szivtelen szelleme soha sem fogja orvosolni. Ide szeretet kell.

Hasztalan irunk mi szociális tanulmányokat a cselédkérdés megoldásáról, hiába futkosunk a rendőrségre igazságért, vagy emeljük a végletekig busásra a cselédbért, mindez hiába való, kárbavesztett dolog lesz, mert, tetszik tudni, a szőlőt nem a holdvilág érleli meg.

Prohászka püspök ide sürgette a szeretetet, a több szeretetet!

A polgári iskola bajai.

— Bedőléssel fenyeget. —

A fiu polgári iskolát a városháza építési idejére a Rohoncz-féle házban helyezték el. Az épületet megvizsgálták, s kijelentették, hogy alkalmas iskolahelyiség.

Ma azonban baj történt. A mennyezet egészen meg van görbülve, úgy hogy a gyermekeket haza kellett eresztetni. Az igazgató bejelentette az épület veszedelmes voltát, mire három mérnök is megnézte. Az elsőnek ez volt a nyilatkozata.

A gyermekeket haza kell küldeni, de vigyázattal szabad őket kibocsátani. Figyelmeztetni kell őket, hogy egyenkint, lábujj-

hegyen menjenek. Erre így bocsátották haza a fiukat.

A másik mérnök azt mondta, hogy az első emelet padlógerendái elkorhadtak, azokat ki kell cserélni, egyéb baj nincs.

A harmadik mérnök meg azt jegyezte meg hogy a földszintről oszlopokkal kell megtámasztani az első emeleti mennyezetet.

Ezen vélemények eltérése okvetlenül szükségessé teszi bizottság kiküldését és pedig haladéktalan kiküldését, hogy idejében megtehessek a kellő óvintézkedéseket, s elejét vegyék valami rettenetes szerencsétlenségnek. Hiszen körülbelül háromszáz gyermek, tanárok életéről van szó. Itt nem elég felelősséget vállalni, itt csálhatatlan biztonsággal kell szembeszállni a veszéllyel.

Addig is az igazgató jól tenné, akár a saját felelősségére is, ha ez előadásokat beszüntetné. Jól tenné? Kötelessége ez.

Felkérjük Szabadka város polgármesterét, hogy, mert az ő hatáskörébe tartozik, szüntettesse be a maga részéről is az előadásokat, küldje ki a szakbizottságot, s a biztosítási munkálatokat haladéktalanul rendelje el. Tudjuk, hogy ha ezt még esetleg nem tette volna meg, meg is teszi Biró Károly polgármester.

Kisipari szövetkezés.

A szétforgácsolt kis erők egyesítése az új gazdaságtörténelemnek talán legnagyobb horderejű vívmánya. A nagytőke koncentrációja mind nagyobb méreteket ölt és a nagyüzem hová-tovább elnyeléssel fenyegeti a kisgazdasági existenciákat. A munkásság a nagytőke elhatalmasodása ellen szervezkedéssel védekezik, melynek erejével jobb munkafeltételeket és több jogot tud magának kivívni.

A bérmunkásság e szakadatlan küzdelmében oly féllal áll szemben, amelynek érdekei bizonyos ponton találkoznak a saját érdekeivel, ami tudniillik az üzem zavartalanlanságát illeti, mely érdeke ugy a gyárosnak, valamint munkásainak.

Sokkal kedvezőtlenebb helyzetben van a kisiparosság. Már a nagytőke és a nagyüzem egymaga a fejlettebb termelési módok és technika folytán bizonyos természetes előnyöket élvez a kisipari termeléssel szemben, amelyek a kisiparosnak igen megnehezítik a megélhetést. Ehhez járul aztán az, hogy a munkáskérdés a kisiparra százaszorta nagyobb súlylyal nehezedik, mint a gyár-iparra. A munkásság szervezetei a kisiparost ugyanoly ellenségnek tekintik, mint a gyárost és a munkabérmozgalmak nem kímélik meg a kisipari műhelyt sem, melyre nézve pedig a munka zavartalan és folytonos elvégzése gyakran létkérdést jelent. Ezenkívül a szociális kötelezettséggel járó terhek, valamint egyéb közszolgáltatások sokszorta nehezebb terhei a kisiparnak, mint a gyár-iparnak. Legjobban látjuk ezt a kötelező balesetbiztosítás terheinél, melyek hová-tovább elviselhetetlenné válnak a kisiparos-ságra nézve.

Ezekhez az általános bajokhoz járul nálunk még speciálisan az osztrák ipar gyilkos versenye. A magyar kisiparnak nemcsak

Az asszony leült, Baláznak is helyet mutatva.

— Ugy látszik, nem ismert meg Balázs? — kezdte a társalgást a szép asszony és a hangja lágyan megreszketett.

Balázs felemelte csodálkozó tekintetét. A meglepetés kiáltása tört fel melléből:

— Aranka!

— Rám ismert tehát. Igen, Aranka vagyok, a maga elfeledett Arankája. Emlékezzék csak vissza azokra a felejthetetlen napokra, melyeket együtt töltöttünk. Maga már a közép harmadik osztályába járt, amikor megismertem. Az utcán találkoztunk. Egyszer, kétszer, háromszor... S maga levelet írt nekem. Lázás forrósággal teli lángoló sorokat. És én válaszoltam. Emlékezzék csak...

Balázs felsóhajtott.

— Mindennap találkoztunk azután — folytatta a szép asszony, teljesen belemerülve a visszaemlékezésekbe. — És ébredező szerelmünkről senki sem tudott semmit. Pedig majd elégetett bennünket az a hatalmas lávafolyam, mely a bensőkben hullámozott és minden pillanatban megsemmisüléssel fenyegetett. De erősek voltunk! Amikor mások jelenlétében találkoztunk, arcunkról semmit sem lehetett leolvasni. Csak a köszönyt...

Hanem amikor senki sem látott bennünket és maga elkezdett beszélni. — úgy, ahogy magán kívül senki más nem tudott volna — ész nélkül borultam oda a keblére és csókoltuk egymást addig, míg csak a lélegzetünk el nem akadt.

Az asszony itt hosszú lélegzetet vett, de aztán ismét magukkal ragadták a mult emlékeinek hullámai.

Balázs szólani akart, az asszony szeméi azonban hallgatást parancsoltak. Ő akarta folytatni.

(Folyt. köv.)

Második kiadás!

Keves röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

ELADÓ

szabadkézből

1 pár köves 4 hengeres

jó karban lévő

GŐZMALOM

szép lakással,

jó forgalmu liszt-üzlettel és nagy sertés hizlalóval.

Bővebbet:

özv. Ulmer Sebestyennénél

Bajmokon. 682-2-2

Könyvelő

kerestetik szerény igényekkel, állandó alkalmazásra, azonnali belépésre a vajgyárban. 685-2-1

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hirsch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körnöczy Ernő zamatosságot magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteraturánkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden kath. könyveit közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezetnél Szabadkán, Rákóczi-u. 20.

Színházi előadás után

KABARÉ

az „Otthon” kávéházban.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

HÁREMŰ.

Bácskai tárgy regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

„Gépész”

című műszaki, hetenként megjelenő lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 8 kor, fél-évre 4 kor. A gépész és kazánfűtő vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtő és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági kate villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon keszen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papiron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteitk anyakönyvből (mer. papir)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekeltek anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvből (mer. papir)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	06	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvből (mer. papir)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1
7	Kegyes alapítványok naplója	"	06	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv	"	06	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" " " küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvcske az egyh. pénzt. adóai számára	25 drb	1
9	Templompénztári napló	"	05	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás beliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " " küliv	"	06	31	Párbér napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Köteleztvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Ésketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35b	" " (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	36	Jegyesek anyakönyve (merített papir)	ivenként	08
17	Informatio de Capellanis	"	30	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajátján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 július 1.

Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradjában Szabadkán.

a saját hazájabeli gyáriparral kell gyilkos harcot folytatnia a létért, hanem ezenfelül az osztrák hatalmas selejtíparral, mely oly árákon árasztja el az országot iparcikkeivel, hogy ezek mellett a kisiparos termelési önköltségei is alig térülnek meg úgy, hogy a magyar kisiparos nem is két, hanem három malomkő közé van ékelve, melyek folyton őrlik és emésztik az életerejét. Egyfelől a magyar gyáripár, másfelől a folyton nagyobb igényeket támasztó munkásság, végül pedig az osztrák ipar szüntelen küzdelemre készítetik és igazán nem osoda, ha oda jutott a magyar kisipar, hogy egykor hatalmas kézműves, híres magyar iparoságok pusztulófélben vannak.

A kereskedelmi kormány jóakaró támogatása és helyes kisipari politikája egymagában meg nem mentheti a magyar kisipart. Csak egy út van, melyre lépve, vésszel és viharral dacolhatunk és a kisipart a pusztulástól megóvhatjuk és ez az önszegély. Amiképen a nagytőke roppant erejét a nagy koncentrációnak köszönheti, amiként a munkásság hatalmas erőre tett szert a szakszervezetek által, azonképen a kisipar hatalmassá és versenyképessé válhatik az erők tömörítésével. És ennek a tömörülésnek bevált és külföldön mindenütt kipróbált módja a szövetség.

A kisiparosok szövetezetei ugyanazokat a fegyvereket használják a gazdasági küzdelemben, mint amelyek a nagyipart és a szervezett munkásságot oly hatalmassá tették. Bármely fajtáját tekintjük is az ipari szövetezetteknek, a koncentráció nagy gazdasági előnye valamennyinél nyilvánulnak. A termelő szövetezetben a közös bevásárlás, a munkamegosztás eszközeivel sajátítjuk ki a gyáripár természetes fölényét, az értékesítő szövetezetek által a tőkehiány nagy csapását küszöböljük ki és tesszük ártalmatlanná, a fogyasztási szövetezetek által pedig megvédjük kisiparosainkat az áru uzsora minden fajtájával szemben.

Az ipari szövetezeti mozgalom hazánkban sajnos még távolról sem áll a fejlettségnek azon a fokán, amelyet a nyugoti államokban tapasztalunk. Valljuk meg, a hiba önmagunkban van: a kisiparosságban. A magyar kisiparosok jó része — tisztelet a kivételnek — még ma is télenül nézi a bajokat és veszedelmeket és a patópáloskodás magyar betegsége még mindig rettenetesen el van terjedve a sora között. Pedig sopánkodással és panaszkodással nem segíthetünk. Kétségbe kell esni a jobb érzésű embernek, amikor látja, hogy a kisiparosok legjobbjai felismerik a bajokat, tudják is a gyógyítás módját és fáradhatatlan propagandát fejtenek ki a szövetezés mellett és mindamellett a szövetezeti mozgalom nem halad és nem terjed oly gyorsan, amint ezt a létfontartás indokolná.

Most, hogy az ipari szövetezeti mozgalom, országossá tétele immár a kormány iparpolitikájában is helyet foglal és a szakipari országos szövetezés terén a kezdő lépések megindítottak, tekintse minden magyar kisiparos kötelességének a szövetezés érdekében fáradhatatlanul agitálni és az eszmének ismerősei körében mentől több híveket szerezni. Tegyük félre kényelemszeretetet és minden egyéb magántekintetet és lássunk hozzá vállvetve a szövetezeti agitációhoz. A hitetleneket győzzük meg, az ellenfeleket üzzük el, a barátokat hozzuk össze, a batoratlanokba öntsünk új reményt és erélyes, céltudatos, kitartó munkával építsük fel a magyar kisipari szövetezetek hatalmas, erős épületét.

Ez új évben erre a nagy munkára hívom fel valamennyi magyar iparostársamat!

Vikár Béla,

a „Szabóiparosok hitel- és termelőszövetezeté”-nek elnöke.

Ne járjunk olyan sörcsarnokokba, vendéglőkbe és kávé-

házakba, hol a .: BÁCSKAI NAPLÓT nem találjuk.

Politikai helyzet.

A mai reggeli lapok egyértelműen azt írják, hogy a politikai helyzet rendkívül komoly ugyan, de azért válság még nincsen. A bécsi válsághíreket érélyes hivatalos cáfolat követte és Apponyi Albert gróf, aki Bécsbe ment a királyhoz, maga is valótlannak jelentette ki azt az állítást, mintha a kabinetben differenciák merültek volna fel.

A politikai helyzetet az teszi kritikussá, hogy a bankkérdésben a kormány és függetlenségi párt között nagy ellentétek vannak. A függetlenségi párt faszírozza a bankkérdésben való egységes döntést, míg a kormány előbb néhány javaslatot akar a Házban letárgyaltatni, ezalatt pedig alkudozni akar az osztrák kormánnyal és csak azután kíván majd a bankkérdésben elhatározó állást elfoglalni. Szóval a kormány időt akar nyerni, míg a függetlenségi vezérférfiak azonnal fenyegetőznek, hogy megtagadják az ujoncjutalékot. Ez utóbbi a paktum megsértése volna, ami azután már igazi válságot idézne elő.

A válság kitörését tehát csak néhány hét után várják. Mint ismeretes, Justh Gyula a jövő héten audienciára akar menni a királyhoz, hogy a felséget a függetlenségi párt hangulatáról informálja. Justh Gyula ki fogja fejteni a király előtt, hogy a válság csak úgy kerülhető el, ha vagy a felség rábírija az osztrák-kormányt arra, hogy a kartellbankot elfogadja, vagy pedig a király beleegyezik abba, hogy az önálló magyar bank felállítassék.

Beavatott politikai körökben a válságról, azt tartják, hogy elkerülhetetlen. A válság e szerint a forrás szerint nem részleges, hanem teljes kormányválságot jelent. Justh pénteken a király elé fog járulni, hogy megmagyarázza az uralkodónak miszerint az önálló bank nem jelent veszteséget Ausztriának. Kartellbankról szó sem lehet.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Fiutanonközvetítés. Kerestetnek az újvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kézműnyesprő, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kötélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít.

Az újvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

Január 23. A szabadkai leányegyesület kaliko-bálja, a Pest-szálloda összes termeiben.

Január 23. A „Petőfi-Asztaltársaság” hölgy tagjai által rendezendő kedélyes estély (piknik).

Január 24. A belvárosi katolikus kör bálja saját helyiségeiben.

Január 30. A függetlenségi kör bálja, a Pest-szálloda összes termeiben.

Február 2. Nagy próba a Pest-szálloda összes termeiben.

Február 6. A „Barátság” máv. műhelyi dalegyesület táncvigalma, a Pest-szálloda termeiben.

Február 10. A filharmonikusok hanversenye

Február 14. Az ipartestületi dalárda táncvigalma a Pest-szálloda termeiben.

— **Mozog a föld.** A föld megmozdult. A tudomány, a kérkedő tudomány hősei most tehetetlenül állnak tudományukkal. Az emberiség szinte borzalommal gondol az örület kérkedésére. Az értelemről elfordult minden; a szívhez, a lélekhez szól mindenki. A tagadás tágrameresztett szemekkel áll a romok és százezerek hullái fölött, s nem tudja hova nézzen. Az irgalom, a hit némán mutat az áldozatokra, s a tagadás szája önkéntelenül suttogja a szót: istenitélet. A szicíliai földrengés rémes ereje megboraszította az egész föld méhét. Megrendült mindenütt. Magyarország alatt is lüktet felzaklatott vére. Tegnap Kecskemét, ma Baja alatt, Pestmegye több községében lüktet a rémületől a föld szíve. Azután Kisásziában

dönt halomra egy községet. Baján az ijedt lakosság megnyugszik, hogy csak egy kémény pusztult el. Kisásziában százak a halottak száma a rombadőlt házaké. Ez az irgalom mozog, él; a lélek szeretetet hirdet, sebet ápol, nyomort enyhít. A tudomány megkövült s ott áll az emberiség előtt, mint Szodoma pusztulásának emlékeztetőre Loth sóbálvánnyá vált felesége. Hol az igazság? A mindig mozgó lélekben, vagy a megkövült tudományban?

— **Főispáni kinevezés.** Fernbach Károly főispán Poltz Antal őrszállási joghallgatót díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a bácsalmási járási szolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **Az építésügyi bizottság** folyó hó 25-dikén, hétfőn délelőtt 10 órakor, a főjegyző hivatalos helyiségében ülést tart.

— **Bács a szicíliaikért.** Bács község is ki akarja venni részét a jótékonyaságból. A templomokban e hó 23-án Gyűjtenek a messzinai szerencsétleneknek. A község, mint ilyen, szintén gyűjtést rendez. A kaszinó fiatalága meg e hó 28-án jótékony-célú táncmulatságot rendez. A fiatalok kebeléből már megalakult a vigalmi bizottság, s a jótékony cél érdekében fáradhatatlanul dolgoznak a sikeren. A bál rendezése csak a bácsi cigánybandának nem tetszik, mert a rendezőség a bajai cigányoknak adta az előnyt, s azokat szerződtette a 28-iki táncvigalomra.

— **Előljárósági ülés az ipartestületben.** A szabadkai általános ipartestület előljárósága tegnap este rendkívüli ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a székházán lévő betéltárolt terhet annuitásos kölcsönrel fogja konvertálni.

— **Vívóestély pro Calabria.** A zombori vívótanfolyam február hó 6-dikán, a messzinai szerencsétlenek javára vívóestélyt rendez, családias jelleggel.

— **A Petőfi Asztaltársaság piknikje.** A Petőfi Asztaltársaság holnap, szombaton este tartja házi mulatságát. A mulatság iránt nagy az érdeklődés, különösen a nők buzgólkodnak a siker biztosításán.

— **Fölmentés mozgósítás esetén való behívás alól.** A honvédelmi miniszter legutóbb a következő határozatot hozta az iránt, hogy mozgósítás esetén, a vármegyei tisztviselők közül, kik menthetőek fel a behívás alól. A határozat így szól: A mozgósítás tartamára egyedül az évenként kiadott belügyminiszteri körrendeletben megjelölt vármegyei tisztviselők alispán, főjegyző és főszolgabírók terjeszthetők fel. Szolgabírákat a kimutatásba fölvenni nem lehet.

— **Mulatság.** A kulai iparos dalárda február hó 2-dikán bohóc estélyt rendez.

— **A zentai munkásházak ügyében** Zenta város közgyűlése elfogadta a gazdasági bizottság javaslatát: A gazdasági bizottság javaslata e tárgyban az volt, hogy egy minden tekintetben világos és könnyen áttekinthető képet nyújtó kimutatást terjesszen elő a városi tanács, amelyből kivilágolják, vajjon mennyit kötelesek a tulajdonosok a telek ára fejében, és mennyit az építkezési költségek amortizációja fejében évenként a város házépítészterébe befizetni úgy, hogy az évi törlesztési részlet az államszegély levonásával megállapítható legyen. A főszámvevő egy hozzávetőleges javaslatot terjesztett elő. E javaslat lényege ebben áll: építési költség 572324 korona, telek ára 103947 korona, bekezelezési illeték 5000 kor., bélyeg illeték 2200 korona, árfolyam különbözet 8000 kor., esetleges pótmunka 8000 kor., portó 100 kor., összesen kerek szám: 700.000 korona. Ennek 5 százalékos évi annuitása 31.000 korona. Alami hozzájárulás 14.000 korona. Maradna tehát a tulajdonosok által fizetendő annuitásra évenként körülbelül 27.000 kor. Vagyis épületenként a tulajdonosok általában 44-48 koronát volnának kötelesek fizetni.

— **A Kossuth-Asztaltársaságban.** A Kossuth-Asztaltársaság holnap, szombaton este 8 órakor választmányi ülést tart, melyen a közgyűlés napját határozzák meg.

— **Kedvezőtlen sorozási adatok.** A titeli járásban f. hó 21-én tartották meg az évi sorozáshoz a sorshuzást. Sorshuzás alá került 232 I. korosztálybeli, kik 1888. évben születtek. A múlt évekhez képest majdnem 100 ujonccal van kevesebb. Egyes községekben a született ifjaknak csak néhány százaléka van életben így például Felsőkaból községben 56 ujonc közül 14 van jelenleg életben.

— **Veszedelmes tűz Ujvidéken.** Veszedelmes tűz ütött ki, esütörtökön délelőtt Ujvidék főterének egyik üzletében. Az üzlettulajdonosa Szitto. A tüzet még este sem oltották el, de lokalizálták. A körötte lévő többi üzleteket a tűz kitörésekor becsukták. Veszedelmes volt a tűz azért, mert az üzletben töltényeket, puskaport sőt dinamitot is árultak, melyekből egy külön tartott kisebb mennyiség fel is robbant. A mentési munkálatok közben Kondorosi Miklós rendőrtisztviselő és a 2-ik számú rendőr megsérültek. A felrobbant töltények golyói megsértették Maldaker koresmárost. A robbanás ereje az egyik tüzoltót a falhoz vágta, szerencsére azonban ennek a sebesülése sem komolyabb.

— **Villanyvilágítás.** Bácsszentiván község képviselőtestülete f. hó 16-án tartott ülésén villanyvilágítás behozatalát határozta el. Az áramot az apatini villanytelep szolgáltatja.

— **Figyelmeztetés!** Könyvszükségletek beszerzése alkalmával kellően óvakodjék mindenki a fővárosi és egyéb ismeretlen könyvügynököktől, kik a község megtévesztésére törekcsenek. De felesleges is ezekhez fordulni, mert *Heumann Mór* könyvkereskedő készletosztályában bármily magyar szépirodalmi és gyűjteményes munka előnyös havi részletfizetésre kapható és előzőleg megtekinthető.

— **Községi jegyzők, mint végrehajtók.** Az új adótörvényjavaslat sem menti föl a községi jegyzőket az adóvégrehajtások végzésétől, noha több ízben, emlékiratokkal is kifejezték az ez iránt való óhajtasukat. Most vármegyék körében mozgalom indult meg aziránt, hogy maguk a törvényhatóságok kérjék az országgyűléstől ennek a vizsátságának a megszüntetését.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjuság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

INNEN-ONNAN.

A Bárány éttermében együtt ül egy társaság, melynek legtöbb tagja a Mózes valláshoz tartozik. Köztük van egy orvos is és ép arról folyik a szó, milyen egészségtelen idő van és mennyi a beteg. Betegségről lévén szó, az orvos előadja, mily különböző, hogy ép a zsidók bírnak legnagyobb hajlandósággal a vakbélgyulladás, orbánc és fülbajok iránt. Es ezzel vigan tovább söröznek. Az egyik tag azonban szó nélkül felkel, fizet és indul kifelé:

— Hová, háová — kérdi tőle az orvos.

— Megyek kikeresztekedni — válaszol a kereskedő a világ legkomolyabb hangján.

Rosz üzletmenet?

Panaszkodnak, hogy rossz az üzletmenet és ennek dacára is újabb meg újabb beruházásokat tesznek üzleteikbe, persze sub tituló: község igénye. Ezután fizetésektelenek lesznek és... kiegyeznek 40—45 százalékra, ami persze a hitelezőknek nem kellemes dolog. Így lesz a fizetésektelen üzletből jó üzlet, a fizetésektelen kereskedőből aktív, vagyonos kereskedő.

Ime néhány szabadkai fizetésektelenség:

Földes Samu uri konfekció és ruhakereskedő, 1902. óta van bejegyezve. Az előtt Nagyőrösön volt üzlete, de ott fizetéseit be-

szüntette és kiegyezett; azután Szabadkán megvette Klein Ignác üzletét. Üzlete csak gyengén ment és most fizetésektelenné vált. Arukért 52.947 és pénzért 12.670 koronával tartozik. Ezzel szemben raktárát 30.000 koronára és berendezéseit 1000 koronára becsüli. Szabadkán két háza is van, de tulterhelve. Allitóltag nagyobb veszteséget szenvedett a Bácskai hitelbank r.-t. (Szabadka) felszámolása miatt. Aradon fióküzletet vezetett, melyet a gyenge üzletmenet miatt felszámolt.

Fekete István szürszabó iparos fizetésektelen lett. 6000 korona adósságával szemben 2000 korona vagyona. Egyezség nem jött létre s így elrendelték ellene a csődöt.

Kunetz Kálmán és társa cég, mely fizetésektelen lett, 50 százalékot ajánl hitelezőinek.

A község bizonyára kitalálja, hogy az itt felsorolt fizetésektelenekből Fekete István szürszabó az egyetlen, aki alighalasz még valamikor fizetésektelen, pedig mi kívánánk neki.

Mindenki sok bosszuságnak veszi elejét, ha irodai szükségletét tőlem veszi, mert nálam a legjobb minőségű üzleti könyvek, másoló könyvek, másoló gépek, bevásárlási könyvecskék, író- és levélpapírok, borítékok, számla és levél rendezők, író és másoló tenták s b. irodai szerek **olesón beszerezhetők.**

Előfizetéseket bel- és külföldi hírlapokra, folyóiratokra és divatlapokra elfogadok, azokat pontosan házhoz is szállítom.

Krécsi A. Nándor

könyv- és papirkereskedése, könyvkötészet Szabadkán, Kiskápolnával szemben. — Villamos magállóhely.

SZINHÁZ.

Forradalmi nász.

Csütörtökön megismételték Sophus Michaelis újdonságát, a „Forradalmi nász.” Ennek a francia forradalomból merített tárgyú színműnek szépségei, alakjainak karakterei ma már sokkal mélyebb benyomást tettek a szemlélőre, mint az első estén. A belső küzdelemnek és a halálfelelemnek az a markans kifejezése, ami Tressailles-ban a gyáva jellem puhóságát van hivatva visszatükrözni, hű ábrázolóra talált ezen alak személyesítőjében: Herzeg Jenőben, a kiről most már kezdjük hinni, hogy jó drámai színész válhat, ha tovább is szorgalmasan tanul. Kár, hogy gyenge organuma nem alkalmas a szenvedélyek erősebb kitörésére. Hadrik Anna ma is kifogástalan volt. A darab írójának intencióit teljesen megértette és olyan hűen tárta fel az ő belső világának és felkorbácsolt vérenek küzdelmeit, hogy szinte magával ragadta nemesak környezetét de magát a hallgatóságot is. Szerepének nem volt egyetlen egy pontja, a melyet kihasználatlanul hagyott volna. Könyves Jenőről már tegnap elmondtuk dicséretünket, amit ma megismételhetünk. Halász Ilonán kívül dicséret illeti még Balázi Sándort és Gere Zsigát is, a kik jelentéktelenebb szerepükkel is hozzájárultak az est sikeréhez.

M ű s o r:

Szombat: Fedora.

Vasárnap: d. u. Két pisztoly, este Szerencse fia.

— **Katholikusok!** Ne feledjétek, mit mondott Ketteler, mainzi püspök:

— Akinek manapság a kath. sajtó iránt nincs érzéke, az ne tartson számot arra, hogy katolikusnak nevezzék!

REGÉNY.

DICSŐSÉG-HAJHÁSZÁS.

Irta: Szabó Miklós.

10

— Majdnem két évig tartott ez így. Fialatok voltunk mind a ketten. Maga tízennyolc éves, én csak egy évvel fiatalabb. Boldog voltam, mert azt hittem, soha nem fog tőlem elszakadni. Sajnos, ebben a feltevésben alaposan csalódtam. Egyik szomorú, őszi napon maga hirtelen eltűnt a városból. Bucsuzás nélkül, szó nélkül. Engem majd meg ölt a mérhetetlen fájdalom.

Azóta nem láttam magát. Multak lassan a napok. Edesatyámat felhelyezték a fővárosba, feljöttünk ide lakni. Eljártunk minden-hová, belevetettem magamat a szórakozások árjába, csak hogy felejtsek. Egy estélyen megismerkedtem mostani férjemmel. Megkérte a kezemet. Szegény leány voltam, szülőim kaptak a fényes ajánlaton. S én belenyugodtam az ő akarataiba, hiszen boldogtalancabb úgy sem lehettem volna, mint amilyen voltam. Férjhez mentem. Magát azonban nem tudtam elfelejteni soha! Amikor egy negyed órával ezelőtt az inas behozta a névjegyet, a már szunnyadozó parázs újra lángra lobbant. Magamhoz kérttem.

A nő itt szünetet tartott s mintegy öntudatlanul odavetette magát a férfi lábaihoz és könnyes szeméit esdekelve emelte fel hozzá.

— Balázs! az Istenre kérem, mondja el, hol volt eddig? Nekem jogom van magához, mért nem adott életjelt magáról? Balázs, engem megöl az elmúltaknak visszavárgása!

Balázs gyengéden felemelte a nőt és visszavezette a helyére. Aztán beszélni kezdett:

— Aranka! Egész valómban megrendültem, amikor ma ráismertem magára. Minden csepp vérem odatodult az agyamra és érzem, hogy minden itt töltött másodperc rettenetes katasztrófával fenyeget. Lelkem vonaglik a visszaemlékezések sulya alatt. Ereimben lázasan lüktet a vér. És mégis hiába idézem fel a multat. Hiába a lázas, forró délutánokat, amelyeket egymás karjaiban töltöttünk, mindenről megfeledkezve, csak a szerelemnek élve. Mondom, hiába minden! En már nem szeretem magát — Aranka.

Balázs fáradtan hanyatlott hátra a kényelmes plüsfotelben.

Minden elmondott szava a szintiszta igazságot takarta és mégis nagyon nehezére esett azokat az asszonynak (ennek az asszonynak) a szemébe vágni. Szemei lassan lecsukódtak a fáradtságtól és alig vette észre, amint az asszony görcsös zokogásba fulló hangon, majdnem kiabálva mondotta:

— Balázs, maga most nem mondott igazat! A szeméből olvasom ki, hogy még mindig nagyon szeret. Máskülönben talán fel sem jött volna hozzám!

Itt az asszony kérdőleg tekintett Balázásra és szemében egy pillanatra a reménykedés szikrái gyulladtak lángra.

— Nem azért jöttem! — ugrott föl Balázs. — Ha előre tudom, hogy magával fogok itt találkozni, fel sem jöttem volna. A mult emlékeit én már rég eltemettem. Másnak adtam azóta a szívemet. Egy leányt szeretek, egy élő ártatlanságot. A testet-lelket emésztő, a mámor után esengő vágyak imertetlenek már előttem. A posványos érzékieskedés csak undort kelt bennem. En most a nőben az ártatlanságot szeretem. Ezt pedig magában Aranka — ne is haragudjon rám, — nem vagyok képes feltalálni. Egészen másnak ismerem magát.

Az asszony felszisszent erre a súlyos gorombaságra. Szemeiből könnycsepp gördült alá és kétségbeesetten kérdezte:

— Azért jött fel tehát, hogy engem megalázzon? Mondja, miért szaggatta fel újra a hegedő sebeket? Nyert ezzel valamit?

(Folyt. köv.)

Bajmokon
eladó egy ház,
mely 5 szobából és a kocszátartozó helyiségekből áll. Hozzá 480[□]-öl telekkel. Alkalmas üzletnek vagy vendéglőnek is. 688-6-1

Felvilágosítást ad Bajmokon, Zombori-u. 46. szám alatt a tulajdonos.

Színházi előadás után
KABARÉ
az „Otthon“ kávéházban.

2853/1908. végrh. szám. 687-1-1

Árverési hirdetés.

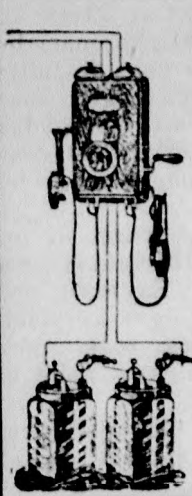
Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLII. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszéknek 1908. évi 8011. számú végzése következtében Délvidéki közgazdasági bank részv. társ. javára 12000 korona s jár. erejéig 1908. évi november hó 16-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1099 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bor, hordók, butor és ágynemű nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a szabadkai kir. járásbíró-ság 1908. évi V. 1275/4. számú végzése folytán 12000 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi február hó 16. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 280 kor. 06 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szabadkán, III. kör, Zimonyi-ut 761. h. sz. alatt leendő megtartására **1909. évi február hó 4. napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szabadkán, 1909. évi jan. hó 20. napján.

Bende, kir. jbir. végrehajtója.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o
V. kör, Kötöles-utca 249-ik számú saját házában.
402-106-65
Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.
Javitások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.
Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Könyvelő

kerestetik szerény igényekkel, állandó alkalmazásra, azonnali belépésre a vajgyárban. 685-2-2

2838/1908. végrh. szám. 686-1-1

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLII. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszéknek 1908. évi 7564. számú végzése következtében Délvidéki közgazdasági bank részv. társ. javára 12000 korona s jár. erejéig 1908. évi november hó 14-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1099 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bor, hordók, butor és ágynemű nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. járásbíró-ság 1908. évi V. 1272/4. számú végzése folytán 12000 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi február hó 16. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 253 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szabadkán, III. kör, Zimonyi-ut 761. házszám alatt leendő megtartására **1909. évi február hó 5. napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szabadkán, 1909. évi január hó 20. napján.

Bende, kir. bir. végrehajtó.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

HÁREMŰ.

Bácskai tárgy regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.“

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekelték anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekelték anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1
7	Kegyves alapítványok naplója	"	05	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyves alapítványok pénztári számadása beliv	"	06	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" " " " küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósa számára	25 drb	1
9	Templompénztári napló	"	06	29	Tabell. Relatio de Visitacione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás küliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " " " beliv	"	06	31	Párbér napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Esketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" " " (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" " " (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegyesek anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak oleón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajátján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908. július 1.

Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.